

Tyrimo rezultatų pristatymas: Užsienio kilmės Lietuvos gyventojų integracijos procesai savivaldos lygmeniu

DIVERSITY
DEVELOPMENT
GROUP

Ivan Trunov, tyrėjas
ivan@diversitygroup.lt

- 1. Diskusijų su integracijos proceso veikėjais rezultatai**
- 2. Bendrakūrybos metodologija**
- 3. Bendrakūrybos sesijos: užsieniečių integracijos vizija**

Projektas: Užsienio kilmės Lietuvos gyventojų integracijos procesų koordinavimo plėtra Lietuvos Respublikos savivaldybėse

SOCIALINIŲ PASLAUGŲ
PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTAS
prie Socialinės apsaugos
ir darbo ministerijos

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

DIVERSITY
DEVELOPMENT
GROUP

Vykdomas tyrimas

Kokybinė tyrimo dalis

Integracijos paslaugų kūrimo, tobulinimo ir įgyvendinimo procesai

Integracijos vizija ir jos įgyvendinimo galimybės

Kiekybinė tyrimo dalis

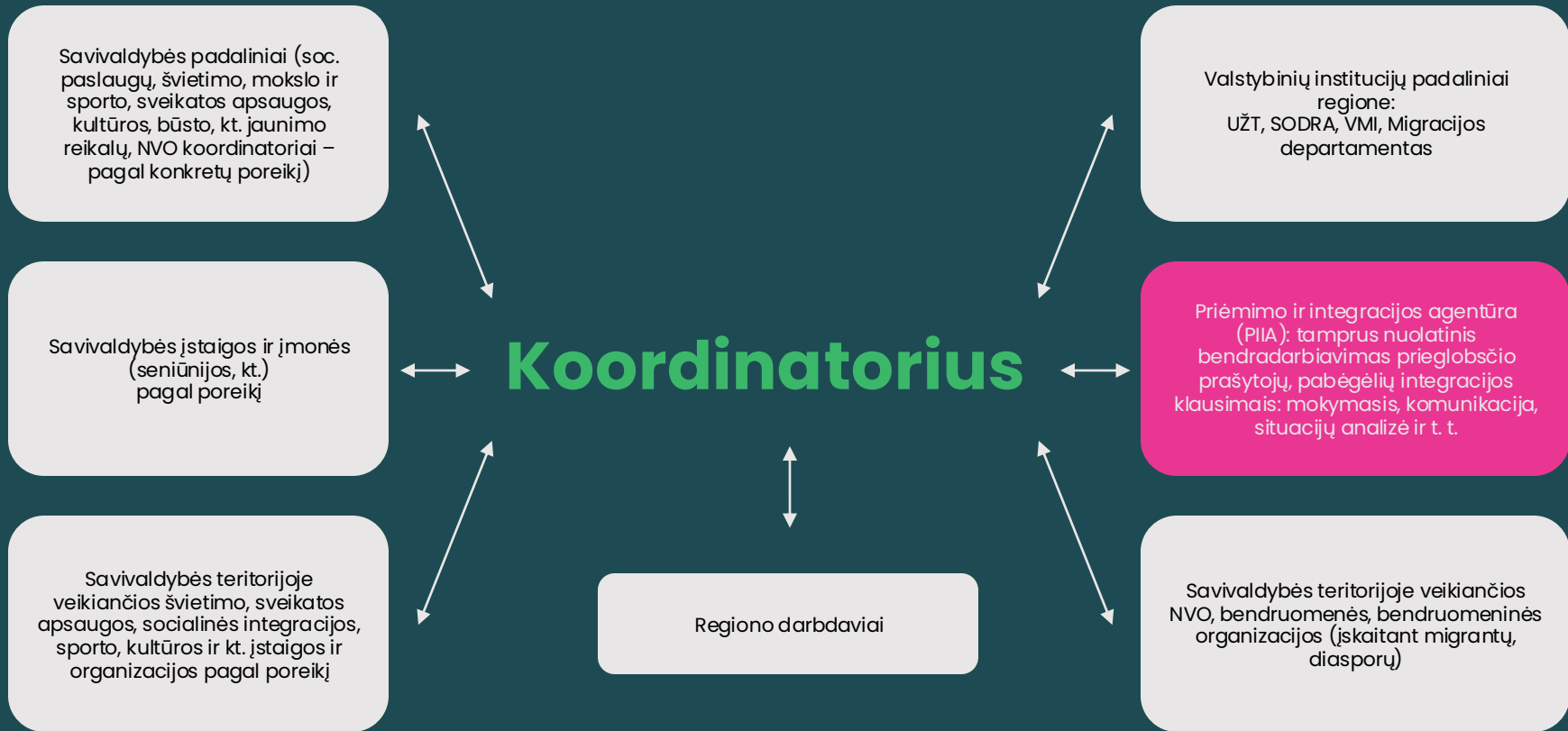
Statistinių duomenų apžvalga nacionaliniu ir savivaldos lygmeniu

Apklausa: gerovės bei integracijos indikatoriai

Vykdomas Vilniaus miesto, Klaipėdos miesto bei Jonavos rajono savivaldybėse

1. Diskusiju su integrācijas procesu veikējais rezultāts

1.1. Tinklaveika su skirtingais integracijos proceso dalyviais siekiant įveikti užsienio kilmės Lietuvos gyventojų integracijos iššūkius savivaldybės teritorijoje (Aprašo 6.1 papunktis)

23 atstovės(-ai) iš:

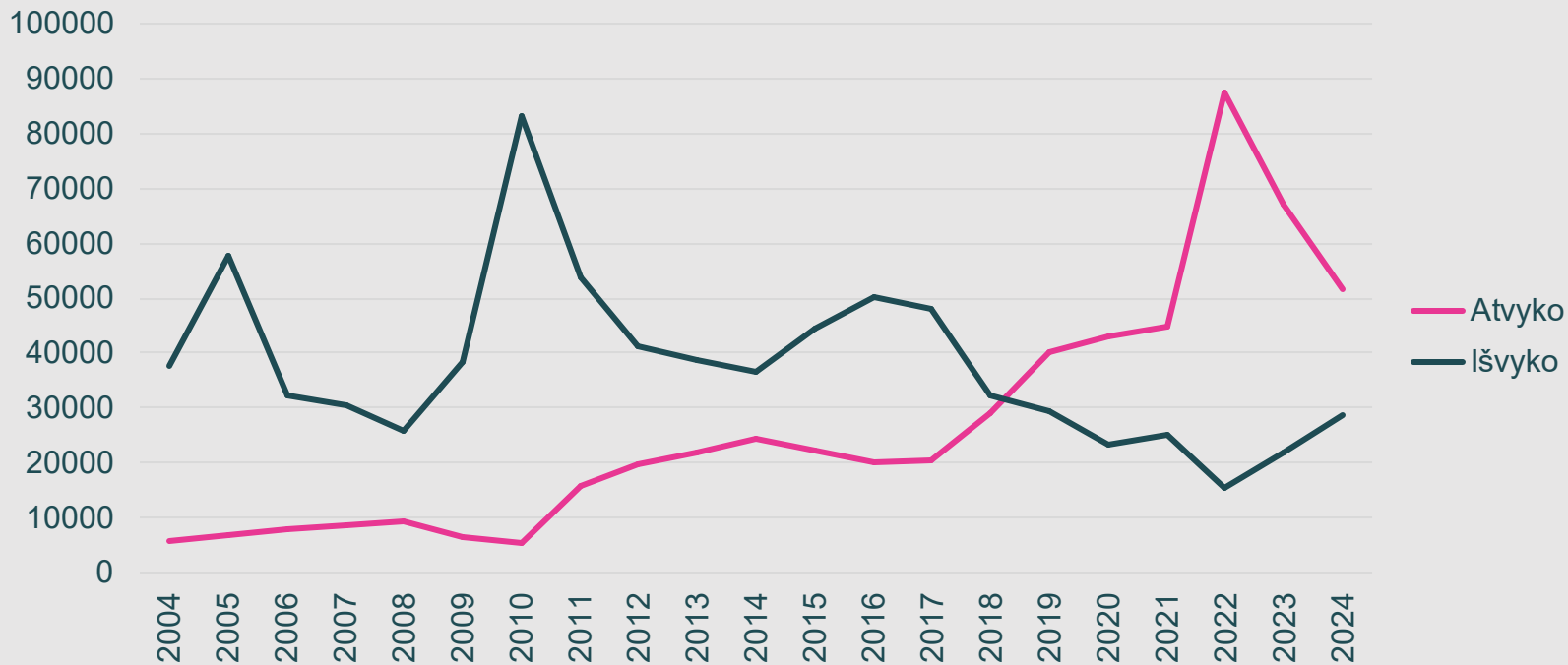
- Savivaldybių administracijų**
- Socialinių paslaugų teikėjų**
- Integracijos paslaugas teikiančių organizacijų**

„tas realus darbas prasidėjo tik tai nuo karo Ukrainoje, kai tikrai mes turėjome daug pabėgėlių, kurie tikrai matė tikslą pralaukti, pragyventi karą mūsų savivaldybėje“

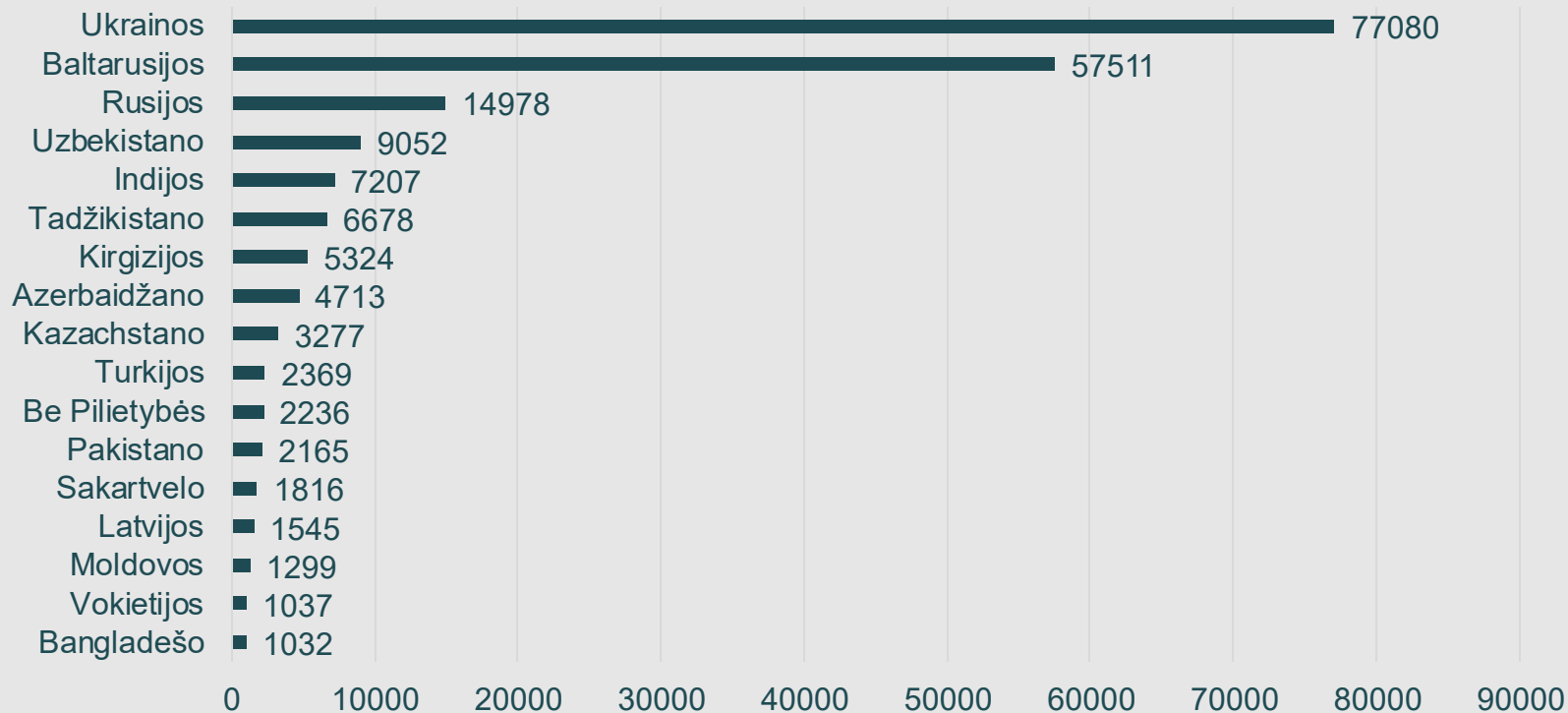
– Jonava, savivaldybės atstovas

Imigrantai – naujas reiškinys

Duomenys: Valstybės duomenų agentūra (2025)

Užsieniečiai pagal pilietybę

Duomenys: Migracijos departamentas (2025)

Integrācijas procesu koordinavimo iššķūkiāi

1. Trūksta bendradarbiavimo savivaldos lygmeniu

“*„Aš gal irgi noriu pasakyti, kad mes bendradarbiavimą pradėję stiprinti <..> nacionaliniu mastu, tiek pat ir savivaldybės, nes savivaldybės pačios nebuvo gal tiek įsitraukę“ – Vilnius, savivaldybės atstovas*

2. Trūksta struktūrinio požiūrio į integracijos procesus

“ „<...> sakyčiau, kad nėra šiuo metu infrastruktūros, yra pavienės tam tikros kooperacijos, tam tikri bendradarbiavimai, kurie galbūt yra labiau ar mažiau apibrėžti ir aiškūs“ – Vilnius, savivaldybės įstaigos atstovas

3. Trūksta finansavimo tęstinumo

“*„finansavimas yra gana fragmentiškas. Tie projektai galbūt trumpalaikiai, nutrūksta, keičiasi, tai ta informacija turi nuolat būt atnaujinama“* – Vilnius, NVO atstovas

4. Trūksta aiškiai išgrynintų integracijos tikslų

“ „<...> čia yra pagrindinis klausimas, ką mes vertiname, ką mes vadiname tą gerąją integraciją, nes čia yra skirtingi dalykai ir kiek patys žmonės jaučiasi, kad jie gerai integruoti“ – Jonava, savivaldybės įstaigos atstovas

Vieno langelio svarba

Neefektyvi komunikacija arba nežinojimas apie vieną langelį

„<...> tikrai daugelis mūsų užsieniečių sako, kad jie gauna, pavyzdžiui, informaciją iš Telegram kanalų, nes tai yra pagrindinis išvis susisiekimui šaltinis jiems visiems, bet tai dauguma na baltarusiai ir ukrainiečiai, kurie ten dalinasi informacija. Tai va ten ir vyksta tas iš lūpų į lūpas, kur sužinojau, tai pasidalinu, kad ir kiti žinotų“ – Vilnius, NVO atstovas

Reaktyvus integracijos priemonių kūrimas

1. Nesistemiška stebėseną

„Mes irgi pradėjom šiuo metu, tarkim, vykdyti apklausas, siekiant išsiaiškinti žmonių poreikius. Pavyzdžiui, kai pradėjom <...> programą irgi vykdėm apklausą, kad sužinoti, kokie konkretūs žmonių poreikiai, kokių paslaugų šitoje srity trūksta“ – Vilnius, NVO atstovas

2. Reaktyvus paslaugų kūrimas „diktuoja pats gyvenimas“

“*„Tai, kadangi mes jau dirbame su užsieniečiais beveik dvidešimt metų, tai visada šiaip paslaugos kurdavosi iš poreikio: ko žmonėms reikia ir gal kokių paslaugų jie negali gauti – tai irgi bandydavom sukurti kažką naujo, arba priderinti prie jų“* – Vilnius, NVO atstovas

Integrācijas iššūķiai

1. Trūksta informacijos apie integracijos bei kitas paslaugas

2. Socialinių paslaugų neprieinamumas kitomis kalbomis

3. Trūksta teisinių paslaugų, konsultacijų

4. Trūksta lietuvių kalbos kursų

5. *“Čia yra jų bendruomenė, o čia yra mūsų bendruomenė”*

6. Sunkumai siekiant darbo pagal turimą kvalifikaciją Lietuvoje

7. Trūksta paslaugų senjorėms (-ams)

8. Nepriimanti visuomenė

Didmiesčiai ir mažesni miestai

	Didmiestis	Miestas
NVO	Didesnis vaidmuo	Mažesnis vaidmuo
Koordinacija	Daug skirtingų veikėjų, iššūčiai koordinuojant	Glaudesnis dialogas tarp institucijų
Informacija	Daug informacijos skirtingais kanalais	“Lūpų iš lūpas” praktika bei artimas ryšys su tiksline grupe

2. Sprendimų kūrimas kartu

Bendrakūrybos sesijos su užsienio kilmės Lietuvos gyventojais

43 Dalyvės (-iai)

Доступ до вивчення мови

Проблема соціального страхування
для безробітних

акції за національним знаком
Біліни

робочих місць

звільнених професію!!!

„чужини“

свакритованого

товари

пре неВ

Розвинути цифрові технології
і дорослих, і дітей

Підтримка благодійних організацій та
державних устанів

Польське відкриття литовців (схожість менталітету,
спільна історія, яка дозволяє зжити проживати в
побуті)

Зручне територіальне розташування в
місто.

Розвинути цифрові технології
соціальний центр -

Dalyvių grupės

Vieta	Lytis	Pilietybė	Statusas	Kalba
Jonava	Vyrai	Sirija	Pabėgėliai / pr. prašytojai	Arabiškai / lietuviškai
	Moterys	Sirija	Pabėgėliai / pr. prašytojai	Arabiškai / lietuviškai
	Moterys	Ukraina	Laikinoji apsauga	Ukrainietišškai / rusiškai
	Moterys	Ukraina	Laikinoji apsauga	Ukrainietišškai / rusiškai
Klaipėda	Mišri	Ukraina	Laikinoji apsauga	Ukrainietišškai / rusiškai
	Mišri	Mišri	Laikinas leidimas gyventi	Angliškai
	Mišri	Rusija	Mišri	Rusiškai
Vilnius	Moterys	Mišri	Nuolat. leidimas gyventi	Angliškai
	Mišri	Ukraina	Laikinoji apsauga	Ukrainietišškai / rusiškai
	Mišri	Mišri	Laikinas leidimas gyventi	Angliškai

Pagalvokite, ką reiškia turėti pilnavertį vietinį gyvenimą [mieste]. Kokio vietinio gyvenimo norėtumėte sau ar kitiems žmonėms, panašiems į jus?

3. Integrācijas vizija

„Jei kalbame apie integraciją, neabejotinai turime pradėti nuo stabilumo. Nes kai žmonės nejaučia, kad turės galimybę gyventi Lietuvoje, jie... Mokytis kalbos yra labai sunku.“

– Vilnius, moteris iš Rusijos

Daugiau galimybių
tobulinti įgūdžius vartoti
kalbą aukštesniu nei A1
lygiu

Nuoseklesnė informacija
apie kalbos kursus

Lietuvių kalbos žinios

Kalbos kursų
prieinamumas: patogiu
laiku, patogiu formatu
(gyvai, neformalūs
užsiėmimai)

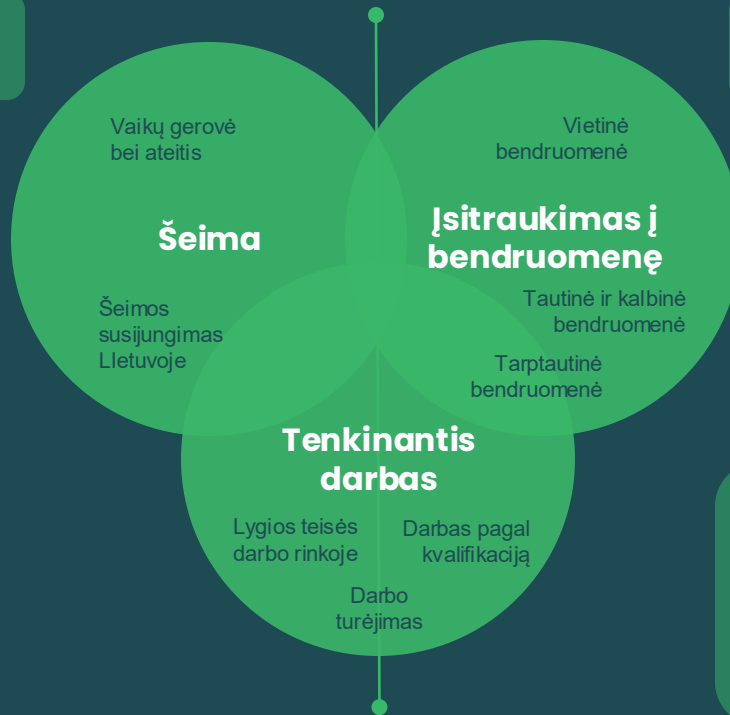
Geros kokybės kalbos
kursai

Palankios nuostatos,
priėmimas

Socialinių paslaugų bei
būsto prieinamumas

Aplinkos veiksmas

Supratimas apie socialines paslaugas

Ilgalaikis saugumas
Lietuvoje
Ilgalaikis gyvenimas Lietuvoje

Politinis bei ekonominis
dalyvavimas

Buvimas naudinga (-u)
visuomenei

Savo teisių bei galimybių
žinojimas

Sociokultūrinės kompetencijos

Asmens veiksmas

Kaip suprantame integraciją?

Institucinė samprata	Užsieniečių samprata
Socialinių paslaugų prieinamumas	Pritaria
Pavojus nacionaliniam saugumui, selektyvi migracijos politika	Integracija prasideda nuo saugumo ir stabilumo naujoje šalyje
Darbas, būstas, švietimas, sveikata	Aktyvus įsitraukimas į skirtingas gyvenimo sritis
Nekalbama apie šeimos susijungimą	Pilnavertis vietinis gyvenimas yra tada, kai čia - tavo seneliai/tėvai
Tarpkultūriniai renginiai	Įsitraukimas į bendruomenę, bendravimas su vietiniais gyventojais
Tikslinės paslaugos užsienio kilmės gyventojams	Pritaria
Nemokami kalbos kursai	Kokybiški kalbos kursai

Tikslinių grupių specifika

► Moterys

Daugiau dėmesio:

- vaikų gerovei ir ateičiai
- lietuvių kalbai

► Pabėgėliai iš Sirijos Jonavoje

Daugiau dėmesio:

- įsitraukimui į bendruomenę
- darbui

Mažiau dėmesio lietuvių kalbai

► Pabėgėliai iš Ukrainos

Daugiau dėmesio lietuvių kalbai

Mažiau dėmesio:

- darbui
- įsitraukimui į bendruomenę

► Baltarusiai

Daugiau dėmesio:

- sociokultūrinėms kompetencijoms
- supratimui apie soc. paslaugas

Rekomendacijos

Vidaus reikalų ministerija

- Migracijos politika, siūlanti aiškias, nuoseklias, prieinamas migracijos procedūras su aiškiai komunikuojamu tikslu natūralizuotis ir tapti ilgalaikiu pilnaverčiu Lietuvos gyventoju

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

- ▶ Padėti įgalinti integracijos koordinatorius vykdyti savo tiesiogines funkcijas
- ▶ Užtikrinti reikalingų priemonių finansavimą
- ▶ Vykdyti procesų priežiūrą, stebėseną

Savivaldybės

- ▶ Komunikacijos kampanija apie užsieniečių priėmimą
- ▶ Vieno langelio sistema, nuosekli ir prieinama informacijos sklaida
- ▶ Tikslinės paslaugos
 - Palydėjimas, teisinės konsultacijos, vertimo paslaugos, tarpininkavimas ieškant būsto
- ▶ Paslaugos šeimoms
 - Dienos centrai, sekmadienio mokyklos, konsultavimas dėl aukštojo mokslo galimybių
- ▶ Parama dirbantiems ar ieškantiems darbo
 - Karjeros mugės, mokymai apie darbo teisę, išnaudojimą darbo aplinkoje
- ▶ Aktyvaus politinio, ekonominio, socialinio įsitraukimo skatinimas
 - Mokymai apie verslumą, teisinės konsultacijos, savanorystės galimybių puoselėjimas, užsieniečių įtraukimas į egzistuojančias iniciatyvas
- ▶ Skatinti įsitraukimą į bendruomenes
 - Renginiai, jungiantys bendruomenes, bendruomenių įgalinimas (patalpos, parama), tarpkultūriniai meno bei socialiniai projektai
- ▶ Kokybiškų kalbos kursų organizavimas
 - Ne tik A1, informacija apie kursus, kokybės kontrolė finansuojant kursus, kursų prieinamumo užtikrinimas (laikas, formatas)

4. Diskusija

Tyrimo rezultatų pristatymas: Užsienio kilmės Lietuvos gyventojų integracijos procesai savivaldos lygmeniu

DIVERSITY
DEVELOPMENT
GROUP

Ivan Trunov, tyrėjas
ivan@diversitygroup.lt